

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 3. Amor ext beneficus, liberalis. Ex Veteri, Novo, & Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Quisquis, quod seipso est deterius, sequitur; fit & ipse deterior. S. August. de mor. Eccl. Cath. c. 3. Natura amoris est, quod amantem in amatum transformat: unde si vilia diligimus, & cadura; viles, & instabiles, efficiuntur. S. Thom. Aqu. opusc. 14. c. 2.

§. II.

Amor presentiam, & possessionem, capit amati; de absentia dolet.

Ex Veteri, & Novo.

Abque liberis me esse facietis. Gen. 42. 36. Dolentis vox ista est, inquit Abulenlis: quia dolentes pro re medica faciunt propositiones universales: ut, si pauca mala habeant, dicant, se omnia habere: & si pauca bona eis delint, dicant, sibi omnia deesse. Ita Jacob tres tantum filios absore sentiens, ex vehementia doloris dicit, sibi omnes defuturos: cum tamen aliis novem ei adhuc superessent. Dolor hic oriebatur ex ingenti amore, quo super omnes dolebat Josephum perditum, & Benjamin adducendum. Corn. hic.

Surrexit David, & abiit: sed & Jonathas ingressus est civitatem. 1. Reg. 20. 43. Nota, sed & Jonathas. Quasi quid mirum, & incredibile, narretur: quod scilicet Davidem Jonathas enixe dilexit; & tamen cum eo non ierit, sed in urbem solus iverit. q. d. Amabat Jonathas Davidem ut animam suam; & abesse ab illo potuit: hoc erat, corpus vivere sine anima. Ludov. Alvarez in Josepho illustrato illustr. 208.

Psallam nomini tuo altissime. Ps. 9. S. Chryso. legit, *canam.* Et addit: hoc solet maxime fieri ab amante: qui enim amat, canunt in amantes cantica; et illos non vident; & per canticum seipso consolantur.

Non proponebam ante oculos meos rem injustam. Ps. 100. 3. Ante oculos habemus, quae diliguntur, & in quibus delectatur animus; in his moratur aspectus. A re ergo mala oculos avertere, est, quidquid Deo displicet, non amare. S. Prosper hic.

Delicia mea esse cum filiis hominum. Prov. 8. 31. Ubi amor, ibi oculus: nec tantum oculi, sed & aures, & lingua, & cor. Hugo Card. hic. Ubi amor, ibi oculus: libenter aspiciamus, quem multum amamus. Richardus à S. Vict. lib. de Benjam. c. 13. Si jure beatus creditur, qui ubique invenit, quod amat; justè vigor patientiae Aster, hoc est, *beatus*, nominatur; cui undique obviat, quod desiderat. Id. ibidem c. 26.

Sub umbra illius &c. Cant. 2. 3. Theodoretus lib. Histor. Relig. c. 3. ait, per hæc verba animam eximium suum profiteri amorem; quippe quæ vel ejus umbram optaverit: quandoquidem amantibus nedum dilecti aspectus; sed & domus, & vestis, & calcei grati sunt; & quidquid vel minimam ejus umbram præferat.

Abstracti ab eis. Actor. 21. 1. S. Chryso. & Arias, legant, avulsi. Significat, quod multa R. P. Spanner Poly. Tom. I.

vi, & violentiâ, separati, tanquam à filiis charissimis. Quam difficulter amantes ab amantibus separantur. Sylveira hic.

Ex Patribus, & aliis.

Impatiens est amor, nec lacrymis modus fit; nisi amori detur, quod amatur. S. August. Soliloq. l. 2. c. 1.

Inclinat amor amantem. Idiota de am. div. c. 1.

Viget ipse amor, cum præsto est, quod amatur; & languet, cum abest. Id. ibid.

Amor vita est animæ. Quomodo animæ benè esse potest amore languente? semper enim anima languet, quamdiu dilectum presentem non habet. S. Bonav. ferm. 1. de adv.

Subtractio rei, quam amas, augmentatio desiderii est: & quod ardentius desideras, cares ægrius. S. Bernard. ferm. 51. in Cant.

Amor, nisi ad desiderata pervaserit, necat amantem: & ideo vadit, quò dicitur, non quò, debeat. Et quid plura? amor, quod amat, non potest non videre. S. Chrysologus ferm. 147.

Amantibus quid unquam dulcius, quid jucundius, esse potest? quam alterutrò feveri affectu, alterutrò delectari aspectu. Omnia vident; si invicem non vident; horrent omnia, sordent omnia: Richardus à S. Vict. in Ps. 118.

Heliotropium. Lem: *Quis nos separabit?* Rom. 8. 35.

§. III.

*Amor est beneficus, liberalis.**Ex Veteri, Novo, & Patribus.*

Vestibus Esau valde bonis induit. Gen. 27. 15. Amoris primas mater Jacobo dixerat. Alvarez in Gen. 37. Ex amore majoratum, cum benedictione paterna filio Jacobo procuravit mater Rebecca. Idem.

Diligebat eum - fecitque illi tunicam polymitam. Gen. 37. 3. Verus amor manibus probatur: qui verè diligit manus statim aperit. *Dilexit Jonathas Davidem.* 1. Reg. 18. 1. Dilectionem audis? manus attende: *nam expoliavit se.* v. 4. Plebejus amor est sine manibus: regius fert dona. Pastores Jesulo nihil leguntur obtulisse, sed magi. Matth. 2. 11. *Hic est Filius meus dilectus.* Matth. 3. 17. Estne hic amor sine donis? *Sciens, quia omnia dedit ei Pater in manus.* Joan. 13. 3. Omnia dedit Filio, quem sper omnia dilexit. Beniamino à Joseph præ cæteris dilecto major venit pars. Gen. 43. 34. Cum Spiritu Sancto, divino amore, venerunt dispersitæ linguæ. Amor dator munerum. Alvarez illustr. 30.

Imple saccos eorum frumento, quantum possunt capere. Gen. 44. 1. Hæc est mensura, quam solet facere amor, Oleaster hic.

Expoliavit se Jonathas tunicâ suâ. 1. Reg. 18. 4. Viator calore astuans tunicam exuit.

E

Jona-

Jonathas amore flagrabat : *dilexit eum Jonathas quasi animam suam ; ideo expoliavit se.* v. 1. Quæres, cur Jonathas vestimenta potius dedit, quam aliquid aliud? dare poterat in signum amoris pecuniam, &c. Respondet Toftatus, Abulensis : quia Jonathas tunc non dabat bonum aliquod, ut ditaret David; sed ut ei amorem suum ostenderet. Cum seipsum ei dare non posset, dedit omnia, illa, quæ ipsi erant immediata. Dare ergo omnes vestes, erat quasi seipsum dare totum : dedit quoque arma charissima. Henricus Jonghen nupt. agni p. 1. Exh. 9.

Adamavit eam rex & posuit diadema regni in capite ejus. Esth. 2. 17. Cum amavit plus, omnes, plusquam quàm omnibus, dedit ei. Sylveira in Apoc. 2. 7. *vincenti dabo edere de ligno vite.* Sicut enim ad sapientiam, & iudicem, spectat arguere; ita proprium amoris est, dare. Idem

Diligite benefacite. Matth. 5. 44.

Diligit gentem nostram, & Synagogam ipse edificavit nobis. Luc. 7. 5. Beneficium, amoris signum est. *Filioli, non diligamus verbò; sed opere, & veritate.* Sylveira in Matth. 8. q. 8.

Cirò proferte stolam primam. Luc. 15. 22. Ubi filii amore exarsit, de vestis pretio mox curat. Quasi erubescibat, filium perditum vel momentò non videri eleganter vestitum. Primas habet in habitu, qui primas habet in amore. Alvarez Illustr. 30.

Nihil tam utile, quàm diligi : nihil tam inutile, quàm non amari. S. Ambrosius Offic. 1. 12. c. 7. *Qui aliquid amat ; ei vult prodesse.* Clemens Alexandrinus l. 1. pædag. c. 8.

§. IV.

Amor est operatorius, inquietus &c.

Meditabar in mandatis tuis, quæ dilexi. Psal. 118. 47. Negligere nunquam potest homo, quæ diligit. Cassiodorus hic.

Levavi manus meas. Ibidem. Non enim in sermone est regnum Dei, sed in virtute: ob eam causam divinus Propheta meditationi actionem adjungit. S. Chrysost. hic.

Filioli mei ! non diligamus verbò, neque linguâ; sed opere, & veritate. 1. Jo. 3. 18.

Probatio dilectionis exhibitio est operis. Nunquam est Dei amor otiosus, operatur enim magna, si est: si verò operari renuit, amor non est. S. Gregor. hom. 30. in Evang.

Signum amoris non est in affectione animi, sed in studio bonæ operationis. Idem in 1. Reg. 3.

Omnis amor aut ascendit, aut descendit : desiderio enim bonò levamur ad Deum, & desiderio malò ad ima præcipitatur. S. August. in Ps. 122.

Habet omnis amor vim suam : non potest vacare amor in anima amantis. S. August. in Ps. 121.

Vehemens potestati junctus res est amor. S. Gregor. Naz. Poëm. de vita sua.

Amor de quiete ipsa inquietior redditur. Quiescit tentatio, quiescit afflictio; sed quiescere nequit dilectio. Gilbertus in Cant. ferm. 2.

Amori nihil satis est: seipsò satiari non potest. Idem ibid. ferm. 19.

Amor fuggerit, quod negat ingenium. Eranodius Dictione. 1.

§. V.

Amor est amati memor.

IN me manet, & ego in illo. Joan. 6. 57. Si hæc latius intelligere vis; considera, quomodo amans est in amato secundum amorem veræ amicitie, simul & concupiscentie; cogitando de illo, desiderando illi bona, sperando ab illo, &c. & intelliges hæc. Cajetanus hic.

Hæc loquuntur quique, quod diligunt : & delectabiliter audiunt, quod assiduis cogitationibusvolvunt. S. Prosper l. 3. c. 6.

Tunc signum est, quòd homo verè diligit; si semper amatum in memoria teneat. S. Bonav. ferm. 104. Dom. 12.

§. VI.

Amoris lingua, & loquela.

Osculetur me osculo oris sui. Cant. 1. 1.

Quis? ille, quem amo; & qui me amat. Nec est necesse nomen exprimere: quia inter amantes vicem nominis supplet ipsa vis amoris. *Vinum non habens.* Joan. 2. 3. *Ecce, quem amas.* Joan. 11. 3. Ludovicus de Pontè hic.

Habet amor proprium idioma, quod solus novit amator. Nemo igitur hujus materie idoneus auditor, nisi amator: nemo idoneus orator; nisi qui præ cæteris amore pollet. Quò enim quique ferventior amator est; eò facundior, vehementior, atque potentior, orator existet amoris. S. Thom. Villan. ferm. 1. Dom. 17.

Amor non solà loquitur linguâ, sed oculis, suspiriis, & externâ corporis constitutione. Imò ipsum silentium ei loco est verborum. *Tibi dixit cor meum.* Ps. 26. 8. *Defecerunt oculi mei dicentes:* Ps. 68. 4. Auribus percipe lacrymas meas, Ps. 38. 13. S. Franc. Salef. de am. div. l. 6. c. 1.

§. VII.

Amor delectat.

Delectare in Domino &c. Ps. 36. 4. Delectari oportet omnem hominem petentem aliquid in eo, à quo petit: aliàs is, a quo petitur, denegaret; si aversum petentem ab amore suo conspiceret. Omnis namque delectatio in amore fundatur; & ab ipso, velut à propriâ radice, procedit. Etenim absque amore delectatio nulla perficitur: prohibita, vel concessa, utilis, vel nociva; humana, sive divina; temporanea, vel æterna. Sim. Cass. l. 6. c. 1.

Solent amantes eorum, quos amant, vel nuda complecti nomina, & incallescere ad ipsas appellatio-